

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
імені П. І. ЧАЙКОВСЬКОГО**

**Вокальний та диригентський факультет
Кафедра оперної підготовки та музичної режисури**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з навчальної роботи
проф. Бондарчук В. О.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ФП2: «НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ В МУЗИЧНОМУ
ТЕАТРІ ХХІ СТОЛІТТЯ»**

**Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність 026 «Сценічне мистецтво»
Спеціалізація «Музична режисура»**

Ступінь вищої освіти «Доктор мистецтв»

Форма навчання: денна

Викладач, який веде дисципліну:

Веселовська Г.І. – професор кафедри оперної підготовки та музичної режисури Національної музичної академії України імені П.І.Чайковського, доктор мистецтвознавства, професор, головний науковий співробітник Інституту проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України.

Київ – 2020 рік

Силабус «Новітні тенденції в музичному театрі ХХІ століття» для творчих аспірантів ступеня вищої освіти «Доктор мистецтва» у галузі знань 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», спеціалізацією «Музична режисура». – 21с.

Розробник: Веселовська Г.І. – професор кафедри оперної підготовки та музичної режисури, доктор мистецтвознавства, професор, головний спеціаліст Інституту проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України.

Редактор-упорядник: Касьянова О. В. – професор кафедри оперної підготовки та музичної режисури Національної музичної академії України імені П.І.Чайковського, кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України.

Рецензент: Станіславська К. І., професор кафедри музичного виховання Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, доктор мистецтвознавства, професор.

Силабус затверджений на засіданні кафедри оперної підготовки та музичної режисури Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського
Протокол № від 2020 року

Завідувач кафедри: Колесник Є. В. – народна артистка України, професор.

Декан факультету: Олексієнко О. В. – кандидат мистецтвознавства, заслужений артист України, в. о. професора.

Завідувач відділу аспірантури та докторантури: Путятицька О.В., кандидат мистецтвознавства, доцент.

Схвалено Вченою радою НМАУ ім. П. І. Чайковського для творчих аспірантів ступеня вищої освіти «Доктор мистецтва» у галузі знань 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», спеціалізацією «Музична режисура».

Протокол № від 2020 року

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Анотація, мета та завдання навчальної дисципліни.	5
3. Інформаційний обсяг дисципліни.....	7
4. Календарно-тематичний план навчальної дисципліни.....	8
5. Теми семінарських занять.....	9
6. Самостійна робота.....	9
7. Графік контролю за самостійною роботою творчих аспірантів.....	10
8. Графік консультацій.....	10
9. Методичне забезпечення.....	11
9.1. Тематика і методичні вказівки до написання реферату.....	11
9.2. Завдання, плани і методичні вказівки до семінарських занять.....	12
9.3. Завдання і методичні вказівки до самостійної роботи творчих аспірантів..	14
9.4. Питання до екзамену.....	16
9.5. Програма екзамену. Вимоги до нього.....	16
9.6. Критерії оцінювання професійних компетентностей і програмних результатів навчання творчих аспірантів.....	17
9.7. Розподіл балів, які отримують творчі аспіранти.....	18
9.8. Політика курсу.....	18
9.9. Методичні рекомендації щодо дистанційної форми навчання.....	19
10.Рекомендована література.....	19
11.Інформаційні ресурси.....	21

Обсяг годин – 90
 Лекційні – 20
 Семінарські – 20
 Самостійні – 50

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна 3. Дисципліни, які забезпечують здобуття поглиблених знань зі спеціальності, спеціалізації
Модулів – 2	Спеціальність 026 «Сценічне мистецтво» Спеціалізація «Музична режисура»	Рік підготовки: 2-й
Змістових модулів – 2		Семестр: 4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: Реферат		Лекції: 20 годин
		Семінари: 20 годин
		Самостійна робота: 50 год. (у т.ч. ІНДЗ – 10 год.)
		Індивідуальне завдання (10 год.)
Загальна кількість годин – 90		Ступінь вищої освіти: «Доктор мистецтв»
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи – 2,5		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної індивідуальної роботи становить:
 для денної форми навчання: 40 год. (~44,4 %) до 50 год. (~55,6 %).

1. Анотація, мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «**Новітні тенденції в музичному театрі XXI століття**» є аналіз музичних вистав різних жанрів (опера, мюзикл, балетно-танцювальний спектакль та ін.); розгляд різних підходів до музичної, оперної та балетної режисури, відстеження новітніх аспектів у виконавському мистецтві музичного театру та сценографії, вивчення специфіки роботи над сценічними образами виконавців вокальних і танцювальних партій.

Місце дисципліни в програмі навчання: базовий фундаментальний курс за спеціальністю та спеціалізацією, що забезпечує набуття професійних мистецьких та науково-дослідницьких компетентностей творчого аспіранта за ступенем вищої освіти «Доктор мистецтва».

Міждисциплінарні зв'язки.

ГЕ 1: Методологічні засади сучасного філософського знання: концепції, напрями, персоналії.

ГЕ 2: Основна іноземна мова (англійська).

ВВА 1: Філософія культури.

ВВА 2: Естетичні парадигми сучасності.

ФП-1: Концепції розвитку сучасного сценічного мистецтва.

ЗП-1: Режисура музичного театру (Фах).

ЗП-3: Підготовка творчого мистецького проєкту.

ПД-1: Підготовка науково-дослідного проєкту.

Мета: формування уявлень про особливості функціонування музичного театру в XXI столітті, виявлення та окреслення його нових форматів, жанрової специфіки; розкриття особливостей музично-театральної діяльності в контексті сучасних комунікативних практик і глобалізаційних соціо-культурних процесів.

Завдання:

- сформулювати уявлення про особливості функціонування музичного театру в XXI столітті;
- засвоїти інформацію, щодо нових форматів та жанрової специфіки сучасного музичного театру;
- проаналізувати перспективи створення мистецьких творів музичного театру як високотехнологічних артпродуктів;
- з'ясувати особливості музично-театральної діяльності в контексті сучасних комунікативних практик;
- розкрити тенденції розвитку музичного театру XXI століття у зв'язку з глобалізаційними соціокультурними процесами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни творчий аспірант повинен

знати:

- фактичну інформацію, що стосується нових форматів і жанрів музичного театру XXI століття;
- інноваційні технології, які застосовуються в сучасному музичному театрі;
- особливості комунікативних практик, що впливають на музично-театральне мистецтво;

- геополітичні контексти, що впливають на розвиток глобалізаційних процесів в умовах яких існує сучасний музичний театр;
- концептуальні засади творчої діяльності провідних діячів музичного театру XXI століття;

вміти:

- узагальнювати фактичний матеріал;
- аналізувати види, форми, жанри музичного театру XXI століття та їхню специфіку;
- аналізувати практичний і теоретичний доробок провідних діячів сучасного музичного театру;
- визначати особливості концептуального бачення діячів сучасного музичного театру;
- відстежувати та фіксувати новітні явища сучасного музичного театру;
- застосовувати на практиці теоретичні знання з метою створення якісного мистецького продукту;

володіти професійними компетенціями:

- спроможністю використовувати дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку;
- можливістю застосовувати сучасні мистецтвознавчі знання та методології у процесі виконання власного наукового дослідження з метою розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності;
- розумінням специфіки об'єктів дослідження у сфері культури і мистецтва, здатністю до критичного мислення, використанням набутого особистісно-професійного досвіду у вирішенні наукових завдань та аналізу міждисциплінарних явищ та процесів;
- готовністю до операційного аналізу, зіставлення, синтезу, порівняння різних мистецьких явищ і процесів для вирішення визначених науково-дослідницьких завдань;
- орієнтацією у просторі сучасної музично-театральної діяльності.

Програмні результати навчання:

- здатність до самоаналізу дослідницької діяльності, вміння аналітично мислити, ставити проблему і розуміти шляхи її вирішення;
- спроможність критичного оцінювання результатів дослідження;
- здатність аргументовано викладати і захищати свою наукову позицію в науковій дискусії.

3. Інформаційний обсяг дисципліни

МОДУЛЬ 1. СУЧАСНИЙ МУЗИЧНИЙ ТЕАТР: ЖАНРОВА СПЕЦИФІКА, ЗЛАМ КАНОНІВ

Змістовний модуль 1. Опера, мюзикл, оперета XXI століття

Тема 1. Образна мова музичної вистави XXI століття.

Семінар 1. Сценографія та сценічні технології сучасного музичного театру

Тема 2. Режисура сучасного музичного театру

Семінар 2. Оперна режисура в Україні: досвід, проблеми, перспективи

Тема 3. Мюзикл і оперета та нові формати музичної вистави XXI століття

Семінар 3. Український мюзикл: специфіка функціонування

Змістовний модуль 2. Глобалізаційні, комунікативні та інші актуальні аспекти функціонування музичного театру XXI століття

Тема 4. Танцювально-пластичні жанри сучасного музичного театру

Семінар 4. Сучасний танець в Україні: особливості становлення і розвитку

Тема 5. Світові фестивалі музичних вистав

Семінар 5. Фестивалі музичних вистав в Україні

МОДУЛЬ 2. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ ІНДЗ. Реферат

4.Календарно-тематичний план навчальної дисципліни

Тижд. заня т	Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин				Форма роботи	Форма контр.
		заг.	лек.	сем.	с.р.		
4 семестр							
МОДУЛЬ 1. СУЧАСНИЙ МУЗИЧНИЙ ТЕАТР: ЖАНРОВА СПЕЦИФІКА, ЗЛАМ КАНОНІВ							
Змістовний модуль 1. Опера, мюзикл, оперета ХХІ століття							
1-2	Тема 1. Образна мова музичної вистави ХХІ століття	8	4		4	online лекція	співбесіда
3-4	Семінар 1. Сценографія та сценічні технології сучасного музичного театру	8		4	4	вебінар	виступ, аналіз ілюстр. матер.
5-6	Тема 2. Режисура сучасного музичного театру	8	4		4	online лекція	навчал. дискусія
7-8	Семінар 2. Оперна режисура в Україні: досвід, проблеми, перспективи	8		4	4	вебінар	виступ, аналіз ілюстр. матер.
9-10	Тема 3. Мюзикл і оперета та нові формати музичної вистави ХХІ століття	8	4		4	online лекція	контрол. опитув.
11-12	Семінар 3. Український мюзикл: специфіка функціонування	8		4	4	вебінар	виступ, аналіз ілюстр. матер.
	Разом за змістовим модулем 1	48	12	12	24		
Змістовний модуль 2. Глобалізаційні, комунікативні та інші актуальні аспекти функціонування музичного театру ХХІ століття							
13-14	Тема 4. Танцювально-пластичні жанри сучасного музичного театру	8	4		4	online лекція	співбесіда
15-16	Семінар 4. Сучасний танець в Україні: особливості становлення і розвитку	8		4	4	вебінар	виступ, аналіз ілюстр. матер.
17-18	Тема 5. Світові фестивалі музичних вистав	8	4		4	online лекція	колоквіум
19-20	Семінар 5. Фестивалі музичних вистав в Україні	8		4	4	вебінар	виступ, аналіз ілюстр. матер.
	Разом за змістовим модулем 2	32	8	8	16		
	Усього годин за МОДУЛЕМ 1	80	20	20	40		
МОДУЛЬ 2. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ							
16-20	ІНДЗ. Реферат	10			10	аналіз реферату	доповідь
	Усього годин за МОДУЛЕМ 2	10			10		
	Разом з дисципліни	90	20	20	50	екзамен	біл,реф. доповідь

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сценографія та сценічні технології сучасного музичного театру	4
2	Оперна режисура в Україні: досвід, проблеми, перспективи	4
3	Український мюзикл: специфіка функціонування	4
4	Сучасний танець в Україні: особливості становлення і розвитку	4
5	Фестивалі музичних вистав в Україні	4
	Разом:	20

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Т.1	Опрацювати теоретичні роботи німецького музикознавця К. Дальхауса. Ознайомитись з творчою діяльністю Філіпа Гласа.	4
С.1	Простежити основні інноваційні тенденції в сценографії сучасних оперних вистав.	4
Т.2	Ознайомитися з діяльністю провідних режисерів сучасного музичного театру	4
С.2	Проаналізувати знакові вистави оперних театрів України ХХІ століття.	4
Т.3	Опрацювати інформацію щодо новітніх форматів музичних вистав.	4
С.3	Проаналізувати перспективи розвитку українського мюзиклу та інших розважальних музичних жанрів.	4
Т.4	Ознайомитись з діяльністю сучасних хореографів-авангардистів.	4
С.4	Проаналізувати творчість балетмейстера Радуги Поклітару.	4
Т.5	Узагальнити інформацію щодо фестивалів музичних вистав у світі.	4
С.5	Проаналізувати різні моделі фестивалів музичних вистав в Україні.	4
ІНДЗ	Реферат	10
	Разом:	50

7 Графік контролю за самостійною роботою творчих аспірантів

4 семестр

Поточний контроль та самостійна робота										Підсум. контроль		
Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2					Екзамен		
T.1	C.1	T.2	C.2	T.3	C.3	T.4	C.4	T.5	C.5	Б	ІНДЗ	ЗР
СП	ВС	НД	ВС	КО	ВС	СП	ВС	К	ВС	УВ	АР	Д

Умовні позначення:

T1, T2...T5 – теми змістовних модулів

C1...C5 – семінари

Б – білети

ІНДЗ – індивідуальне науково-дослідне завдання

АР – аналіз реферату

ЗР – захист реферату

СП – співбесіда

НД – навчальна дискусія

КО – контрольне опитування

К – колоквиум

ВС – виступ на семінарі

УВ – усна відповідь

Д – доповідь

8. Графік консультацій

Дистанційні консультації в Zoom та Skype, платформа Moodle

Викладач	Аспірант	Рік навч.	День	Час	Аудиторія
Веселовська Г.І.	Воробйов С.Д.	2	субота	10-11	дистанц.
Веселовська Г.І.	Співаковський О.Ю.	2	субота	11-12	дистанц.
Веселовська Г.І.	Шевельова О.В.	2	субота	12-13	дистанц.

9. Методичне забезпечення

9.1. Тематика і методичні вказівки до написання реферату

Тематика

1. Балетмейстери-авангардисти сучасного музичного театру.
2. Візуальні технології у сценічній практиці сучасного музичного театру.
3. Європейські фестивалі присвячені композиторам – авторам музично-театральних творів.
4. «Літературна» опера в теоретичних працях Карла Дальхауза.
5. Музичні перформанси Хайнера Гьобельса.
6. Мультимедійність в просторі музичної вистави.
7. Оперна творчість Філіпа Гласа.
8. Оперна режисура Андрія Жолдака.
9. Особливості виконавської техніки в сучасному мюзиклі.
10. On-line формати сучасних музично-театральних творів.
11. Пости́вки барокових творів на сучасній сцені: аутентичність, реконструкція.
12. Радикальні інтерпретації класичних російських опер на світових сценах.
13. Режисерські рішення класичних опер: спектр інтерпретацій.
14. Суспільні аспекти функціонування сучасного музичного театру.
15. «Театр музичний» – як явище польського театру.

Методичні вказівки

Реферат (лат. *referre* – доповідати, повідомляти) підводить підсумок вивчення студентами як окремого модулю, так і дисципліни в цілому.

Обсяг реферату визначається специфікою досліджуваного питання і змістом матеріалів та складає 10–15 сторінок. Реферат має відповідати вимогам до оформлення рукопису кваліфікаційної роботи: вступ і висновки в сумі не повинні перевищувати 20% від її загального обсягу; текст друкується через 1,5 інтервали на одній сторінці стандартного аркуша з полями: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє та нижнє – 20 мм; всі сторінки нумеруються: загальна нумерація починається з титульного листа, проте порядковий номер на ньому не ставиться.

На титульному листі реферату вказуються: офіційна назва навчального закладу, факультету і кафедри; прізвище та ініціали автора реферату; аббревіатура навчальної групи; повна назва теми; прізвище та ініціали наукового керівника, його науковий ступінь і вчене звання; місто, де знаходиться навчальний заклад, рік написання реферату. Після титульного листа подається зміст реферату з точною назвою кожного розділу, підрозділу і вказуванням їхніх сторінок.

Список використаних джерел складається з дотриманням загальнонавчальних вимог до робіт, що готуються до друку. До списку

використаних джерел мають бути включені лише безпосередньо використані в рефераті праці в алфавітному порядку авторів переважно за останні 10 років.

Важливими критеріями при доборі теми реферату є її актуальність, широка джерельна база, наявність необхідного фактичного матеріалу, а також достатнє її висвітлення у науково-методичній літературі.

Структура реферату складається з:

- титульного листа;
- змісту (плану);
- вступу;
- розділів (їх можливий поділ на підрозділи);
- висновків;
- списку використаних джерел;
- додатків (ілюстративних матеріалів тощо);
- переліку умовних позначень.

У вступі обґрунтовується актуальність теми, її значущість з огляду на розвиток мистецької науки та практики, аналіз використаних джерел, визначення завдань дослідження, шляхи їхнього вирішення.

Основну частину реферату складають кілька розділів, що можуть бути розбиті на підрозділи, логічно поєднані між собою. Кожний розділ присвячений вирішенню певного завдання, причому попередній є підґрунтям для розгляду наступного. Неприпустимо використовувати цитати без посилання на автора. При цитуванні будь-якого фрагменту джерела недопустимі неточності. Якщо якийсь важливий документ потребує наведення його в тексті реферату в повному обсязі, то краще винести його в додатки.

Реферат повинен завершуватись висновками, чіткими і лаконічними, де узагальнені оцінки та надані практичні рекомендації. Можливо стисло вказати на перспективи подальшого дослідження даної проблеми.

9.2. Завдання, плани і методичні вказівки до семінарських занять

Семінар 1. Сценографія та сценічні технології сучасного музичного театру

Завдання: Простежити основні інноваційні тенденції в сценографії сучасних оперних вистав.

План

- 1.Музичні вистави-реконструкції та їхня сценографія.
- 2.Мультимедійні, візуальні рішення оперних вистав.

Методичні вказівки

Під час відповіді на семінарі звернути увагу на використання сучасними постановниками прийомів комп'ютерної графіки, відеоарту, доповненої реальності

Література: базова (23, 25); допоміжна (19).

Семінар 2. Оперна режисура в Україні: досвід, проблеми, перспективи

Завдання: Проаналізувати знакові вистави оперних театрів України ХХІ століття.

План

1. Інтерпретація класики на сцені музичного театру України.
2. Сценічні версії опер другої половини ХХ – початку ХХІ століття.

Методичні вказівки

Під час відповіді на семінарі звернути увагу на особливості інтерпретацій барокових опер в Україні.

Література: базова (11,14,15,16,18,19); допоміжна (2,3,8,17).

Семінар 3. Український мюзикл: специфіка функціонування

Завдання: Проаналізувати перспективи розвитку українського мюзиклу та інших розважальних музичних жанрів.

План

1. Авторський український мюзикл.
2. Сценічні версії світових мюзиклів в Україні.

Методичні вказівки

Під час відповіді на семінарі звернути увагу на особливості виконавської техніки у мюзиклі.

Література: базова (2,13,15,27); допоміжна (10).

Семінар 4. Сучасний танець в Україні: особливості становлення і розвитку

Завдання: Проаналізувати творчість балетмейстера Радуги Поклітару.

План

1. Модерн-балети та пластичні експериментальні вистави сучасних українських хореографів (Л. Венедіктова, О. Семьошкіна, В. Складенко та ін.)
2. Балетмейстерська діяльність Радуги Поклітару в Україні.

Методичні вказівки

Під час відповіді на семінарі звернути увагу на характер образності та прийоми символізації в танцювально-пластичних виставах.

Література: базова (9,17); допоміжна (16,18).

Семінар 5. Фестивалі музичних вистав в Україні

Завдання: Проаналізувати різні моделі фестивалів музичних вистав в Україні.

План

1. Географія фестивалів музичних вистав в Україні та їх регіональні особливості.
2. Здобутки та недоліки музично-театрального фестивального руху в Україні.

Методичні вказівки

Під час відповіді на семінарі звернути увагу на особистісний фактор в організації музично-театральних фестивалів

Література: базова (4, 5, 6, 18,20); допоміжна (17).

9.3. Завдання і методичні вказівки до самостійної роботи творчих аспірантів

Тема 1. Образна мова музичної вистави XXI століття

Завдання: Опрацювати теоретичні роботи німецького музикознавця К. Дальхауса. Ознайомитись з творчою діяльністю Філіпа Гласа.

Методичні вказівки

При самопідготовці зосередити увагу на інформації, яка стосується нових форматів музичних вистав.

Література: базова (2,3,10,11,13,15,18,21,24,26,27,28,29,30); допоміжна (14).

Семінар 1. Сценографія та сценічні технології сучасного музичного театру

Завдання: Простежити основні інноваційні тенденції в сценографії сучасних оперних вистав.

Методичні вказівки

При самопідготовці звернути увагу на використання сучасними постановниками прийомів комп'ютерної графіки, відеоарту, доповненої реальності

Література: базова (23, 25); допоміжна (19).

Тема 2. Режисура сучасного музичного театру

Завдання: Ознайомитися з діяльністю провідних режисерів сучасного музичного театру

Методичні вказівки

При самопідготовці опрацювати відомості про діяльність Гремма Вікка, Алена Маратра, Дмитра Чернякова, Йоханнеса Шаафа та ін.

Література: базова (1,4,5,6,7,8,13,15,16,18,19); допоміжна (4,9,13,17).

Семінар 2. Оперна режисура в Україні: досвід, проблеми, перспективи

Завдання: Проаналізувати знакові вистави оперних театрів України XXI століття.

Методичні вказівки.

При самопідготовці звернути увагу на особливості інтерпретацій барокових опер в Україні.

Література: базова (11,14,15,16,18,19); допоміжна (2,3,8,17).

Тема 3. Мюзикл і оперета та нові формати музичної вистави XXI століття

Завдання: Опрацювати інформацію щодо новітніх форматів музичних вистав.

Методичні вказівки

При самопідготовці виявити та осмислити інформацію про акустичні перформанси

Література: базова (1,2,13,15,21,26,28,29,30); допоміжна (10,12,17).

Семінар 3. Український мюзикл: специфіка функціонування

Завдання: Проаналізувати перспективи розвитку українського мюзиклу та інших розважальних музичних жанрів.

Методичні вказівки

При самопідготовці звернути увагу на особливості виконавської техніки у мюзиклі.

Література: базова (2,13,15,27); допоміжна (10).

Тема 4. Танцювально-пластичні жанри сучасного музичного театру

Завдання: Ознайомитись з діяльністю сучасних хореографів-авангардистів.

Методичні вказівки

При самопідготовці переглянути хореографічні роботи Ї. Кіліана, А. Прельжокажа та інших.

Література: базова (9,17); допоміжна (16,18).

Семінар 4. Сучасний танець в Україні: особливості становлення і розвитку

Завдання: Проаналізувати творчість балетмейстера Радуги Поклітару.

Методичні вказівки

При самопідготовці звернути увагу на характер образності та прийоми символізації в танцювально-пластичних виставах.

Література: базова (9,17); допоміжна (16,18).

Тема 5. Світові фестивалі музичних вистав

Завдання: Узагальнити інформацію щодо фестивалів музичних вистав у світі.

Методичні вказівки

При самопідготовці систематизувати та узагальнити відомості про музично-театральні фестивалі в Центральній та Південній Європі.

Література: (4, 5, 6, 18, 20); допоміжна (17).

Семінар 5. Фестивалі музичних вистав в Україні

Завдання: Проаналізувати різні моделі фестивалів музичних вистав в Україні.

Методичні вказівки

При самопідготовці звернути увагу на особистісний фактор в організації музично-театральних фестивалів.

Література: базова (4, 5, 6, 18, 20); допоміжна (17).

ІНДЗ. Підготовка реферату за модулем 2.

Завдання: Обрати тему реферату із запропонованого списку

Методичні вказівки

При самопідготовці скористатись можливістю переглядів відеофрагментів вистав відповідно до обраної тематики.

Література: підбирається відповідно до обраної тематики.

9.4. Питання до екзамену

1. Образна мова музичної вистави ХХІ століття.
2. Інноваційний досвід сучасного музичного театру.
3. Сценографія і сценічні технології в сучасному музичному театрі.
4. Концепція режисерського авторства в сучасному музичному театрі.
5. Радикалізм сценічних інтерпретацій оперної класики.
6. Оперна режисура в Україні сьогодні: досвід, проблеми, перспективи.
7. Мюзикл і оперета та нові формати музичної вистави ХХІ століття.
8. Особливості функціонування музично-сценічних жанрів оперети, мюзиклу, ревію, кабаре тощо в ХХІ столітті.
9. Нові формати музичних вистав.
10. Український мюзикл: специфіка функціонування.
11. Еволюція танцювально-пластичних форм у музичному театрі ХХІ століття.
12. Нові виконавські техніки у танцювально-пластичних жанрах. Естетика і етика сучасного танцю.
13. Сучасний танець в Україні: особливості становлення і розвитку.
14. Основні тенденції діяльності провідних музично-театральних фестивалів.
15. Фестивалі музичних вистав в Україні.

9.5. Програма екзамену. Вимоги до нього. Критерії оцінювання знань творчих аспірантів

Програма екзамену передбачає усну відповідь на питання екзаменаційних білетів, презентацію реферату за темою, наближеною до майбутнього мистецького та науково-дослідного проєктів, доповіддю із захистом основних положень роботи.

Вимоги до білетів: питання охоплюють основні аспекти сучасного розвитку музичного театру в контексті соціокультурних викликів сьогодення, які повинні бути екстрапольовані аспірантом на проблематику майбутнього творчого мистецького проєкту.

Вимоги до реферату: актуальність; наукова та практична цінність; глибина розкриття теми, вирішення поставлених завдань, їх взаємопов'язаність і співвіднесеність з більш загальною науковою проблемою; повнота використання рекомендованої літератури; обґрунтування висновків; грамотність; стиль викладу; оформлення реферату; обсяг виконаної роботи; завершеність дослідження. Особливої уваги потребує академічна доброчесність, запобігання використанню плагіату, особистий внесок творчого аспіранта.

Вимоги до захисту реферату: доповідь повинна відповідати алгоритму захисту наукових робіт, розкриваючи основні положення, бути аргументованою, доказовою, спрямованою на власний внесок аспіранта.

9.6. Критерії оцінювання професійних компетентностей і програмних результатів навчання творчих аспірантів

90–100–А– відмінно – вичерпна і розгорнута відповідь на питання з аналізом сучасних літературних джерел, з посиланням на інноваційні технології, досвід провідних вітчизняних і зарубіжних митців. Демонстрація високого рівня знань, оригінальний підхід до синтезу теорії і практики в контексті міждисциплінарних зав'язків.

82–89–В– добре – ґрунтовна відповідь на питання з аналізом літературних джерел, творчого доробку провідних митців. Демонстрація якісного рівня знань, традиційний підхід до синтезу теорії і практики в контексті міждисциплінарних зав'язків.

74–81–С– добре – повна відповідь на питання з посиланням на літературні джерела, творчий доробок провідних митців. Демонстрація достатнього рівня знань, вміння самостійно проводити синтез аспектів теорії і практики в контексті міждисциплінарних зав'язків.

64–73–D– задовільно – відповідь на питання в необхідному обсязі без посилань на літературні джерела і творчий доробок провідних митців, окремі неточності, їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація посереднього рівня знань, синтез аспектів теорії і практики за допомогою викладача в контексті міждисциплінарних зав'язків.

60–63–Е– задовільно – відповідь на питання в мінімально допустимому обсязі, значні неточності, їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація граничного рівня знань, неспроможність самостійного синтезу аспектів теорії і практики в контексті міждисциплінарних зав'язків.

35–59–FХ– незадовільно

(з можливістю повторного

складання) – відповідь на питання в недостатньому обсязі, грубі помилки, неспроможність їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація низького рівня знань, неспроможність екстраполяції теоретичних аспектів на художню практику в контексті міждисциплінарних зав'язків.

0–34–F– незадовільно

(з обов'язковим повторним

вивченням дисципліни) – відповідь на питання на рівні елементарного розпізнання, неможливість відтворення навчального матеріалу на репродуктивному рівні. Неспроможність виконання аналітичних завдань,

відсутність навичок синтезу теорії і практики в контексті міждисциплінарних зав'язків.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9.7. Розподіл балів, які отримують творчі аспіранти

4 семестр

Поточний контроль та самостійна робота										Підсум. контроль			Сума
Змістовний модуль 1						Змістовний модуль 2				Екзамен			
T.1	C.1	T.2	C.2	T.3	C.3	T.4	C.4	T.5	C.5	Б	АР	ЗР	
4	10	4	10	4	10	4	10	4	10	10	10	10	100

9.8. Політика курсу

Творчий аспірант повинен системно накопичувати навчальний матеріал, сумлінно й творчо ставитись до аудиторних та позааудиторних занять, не допускаючи несвоєчасного виконання контрольних завдань, пропусків занять з неповажних причин, сприяти створенню робочої атмосфери в колективі тощо. Пропущенні з поважних причин заняття повинні бути відпрацьовані у формі письмових контрольних завдань, зміст і наповнення яких відповідають вимогам, заявленим у П.2: знання, вміння, професійні компетентності, програмний результат навчання та П.3: інформаційний обсяг навчальної дисципліни. У разі неповного відпрацювання занять із загальної суми

підсумкового результату вираховується кількість балів тем і семінарів, які не підтверджені письмовими контрольними завданнями (див. п.9.7).

9.9. Методичні рекомендації щодо дистанційної форми навчання

Використання інтернет-ресурсів, online-сервісів для дистанційного навчання на платформах дистанційного навчання:

<https://www.learningapps.org>

<https://www.classroomscreen.com/>

<https://www.kahoot.com/>

<https://www.befunky.com/>

<http://moodle.pkng.pl.ua/>

Використання платформи MOODLE для дистанційного навчання, а також так для розширення можливостей очного навчання з додаванням елементів проєктної роботи.

10.Рекомендована література

Базова

1. Арто А. Театр и его двойник. Москва, 1993.
2. Баканурський А., Корнієнко В. Театрально-драматичний словник ХХ століття. Київ, 2009.
3. Барба Е. Паперове каное. Путівник по театральній антропології. Санкт-Петербург, 2001.
4. Барба Э. Саварезе Н. Словарь театральной антропологии. Тайное искусство исполнителя. Москва, 2010.
5. Березкин В. Роберт Уилсон. Театр художника. Москва, 2003.
6. Брук П. Жодних секретів: Думки про акторську майстерність і театр. Санкт-Петербург, 2005.
7. Брук П. Пустое пространство. Москва, 2003.
8. Гротовський Є. Театр. Ритуал. Перформер. Санкт-Петербург, 1999.
9. Годер Д. Художники, визионеры, циркачи. Очерки визуального театра. Москва, 2012.
10. Дебор Ги. Общество спектакля. Москва, 2018.
11. Клековкін О. THEATRICA: Практика сцени. Лексикон. Київ, 2010.
12. Клековкін О. THEATRICA: Лексикон. Київ, 2012.
13. Леман Х.-Т. Постдраматический театр. Москва, 2013.
14. Маньковская Н. Б. Эстетика постмодернизма. Санкт-Петербург, 2000.
15. Паві П. Словник театру. Санкт-Петербург, 2009.
16. Режиссерский театр. Разговоры под занавес века. Москва, 1999.
17. Театр: история, теория, практика. Сборник статей. Санкт-Петербург, 2013.
18. Український театр ХХ століття: Антологія вистав. Київ, 2012.
19. Фишер-Лихте Э. Эстетика перформативности. Москва, 2015.
20. Черкашина-Губаренко М. Оперный театр в пространстве меняющегося мира. Харків, 2013.

21. Braun E. *The Director and The Stage: From Naturalism to Grotowski*. New York, 1982.
22. Dixon, S., 2007. *Digital Performance: A History of New Media in Theater, Dance, Performance Art, and Installation*. Cambridge: MIT Press.
23. Fernandes C. *Pina Bausch and the Wuppertal Dance Theater: the aesthetics of repetition and transformation*. New York: P. Lang, 2001.
24. Fischer-Lichte Erika. *The Semiotics of Theater*. Indiana University Press, 1992.
25. Fischer-Lichte Erika. *The Transformative Power of Performance: A New Aesthetics*. London and New York, 2008.
26. Goldberg R. *Performance Art: From Futurism to the Present*. London: Thames and Hudson LTD, 2001.
27. Grau O. *Virtual Art : from Illusion to Immersion*. The MIT Press Cambridge, Massachusetts London, England, 2003.
28. Hammond W., Stewart D. *Verbatim Theatre Techniques // Contemporary Documentary Theatre*. UK: Oberon Books. 2008.
29. Kennedy Dennis. *The Spectator and the Spectacle: Audiences in Modernity and Postmodernity*. Cambridge, 2009.
30. Schechner R. *Performance Theory*. London and New York: Routledge, 2003.
31. Veselovska Hanna. *Dead and Alive in the Digital Technologies Theatre // Художня культура. Актуальні проблеми*. Вип. 14. К.: ПІСМ НАМ України, 2018. С.160–162.

Допоміжна

32. Веселовська Г. Концепт «мрії» в музичному театрі України // *Актуальні проблеми музичного театру в контексті соціо-культурних викликів сучасності : матеріали міжнар. Наук.-практ. конф. Київ, 2-3 березня 2020., Київ, 2020. С. 13–17.*
33. Веселовська Г. Постколоніальний дискурс в інсценізаціях сучасної української прози театрами України // *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Сценічне мистецтво. Том. 2. №1., 2019. С. 73–85.*
34. Данченко С. *Бесіди про театр*. Київ, 1999.
35. Ермакова О. А. *Новые выразительные средства в зарубежной хореографии второй половины XX века (творческие поиски М. Бежара и Д. Ноймайера): автореф. дис. канд. искусствоведения*. Санкт-Петербург, 2003.
36. Каюа Р. *Людина та сакральне*. Київ, 2003.
37. *Режисура українського театру. Традиції і сучасність*. Київ, 1990.
38. Свириденко Д. *Феномен віртуальної реальності у широкому розумінні та його об'єктивізації // Мультиверсум. Філософський альманах. Київ: Центр духовної культури, 2008. № 68.*
39. Чепалов О. І. *Танець як знакова система (проблеми семіотичного аналізу хореографічних текстів) // Художня культура: Актуальні проблеми : наук. вісн. Київ, 2004. Вип. 1. С. 260–270.*

40. Шабаліна О. Пластичність. Мова. Тіло. Київ, 2017.
41. Anthropology, Theatre, and Development: The Transformative Potential of Performance / eds. Alex Flynn, Jonas Tinius. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2015.
42. Balme C. Decolonizing the Stage: Theatrical Syncretism and Post-colonial Drama. Oxford: Clarendon Press, 1999.
43. Kosinski D. Slownikteatru. Krakow, 2009.
44. Ricoeur Paul. Archives, Documents, Traces // Time and Narrative (Tempset Récit). 3 Vols. Trans. Kathleen McLaughlin and David Pellauer. Chicago: University of Chicago Press, 1988.
45. Veselovska Hanna. Capabilities and constrains of the communicative model in the immersive theatre // Patterns. Models. Designs. Art Readings. Thematic Peer-reviewed Annual in Art Studies, Volumes I-II 2019. IINewArt. Софія, 2020. С. 250–257.

11. Інформаційні ресурси

Використання інтернет-ресурсів, online-сервісів для дистанційного навчання на платформах дистанційного навчання:

<https://www.learningapps.org>

<https://www.classroomscreen.com/>

<https://www.kahoot.com/>

<https://www.befunky.com/>

<http://moodle.pkng.pl.ua/>

<http://tags.commons.gc.cuny.edu>

<http://www.bitef.rs/>

<http://www.vimercateragazzifestival.it>

<https://www.theaterderzeit.de>

http://www.riminiprotokoll.de/website/de/project_2417.html